

IZVJEŠTAJ O RADU INSPEKCIJSKIH SLUŽBI UPRAVE ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE ZA FEBRUAR MJESEC 2019. GODINE

INSPEKCIJA ZA HRANU

Unutrašnja kontrola

U izvještajnom periodu nastavljena je kontrola objekata za pripremu, obradu i posluživanje hrane u institucionalnim kuhinjama (predškolskim ustanovama, zdravstvenim i drugim rehabilitacionim centrima) u cilju utvrđivanja stepena usaglašenosti zahtjeva higijene i drugih zahtjeva bezbjednosti hrane i vršene su ad hoc kontrole po prijavi građana ili po dobijanju bilo kakvog saznanja koje ukazuje da se u određenom objektu obavlja djelatnost poslovanja hranom suprotno zakonu.

Inspektori za hranu su kontrolisali da li subjekti u poslovanju hranom izvršavaju obaveze utvrđene zakonom o bezbjednosti hrane i da li tokom prodaje, čuvanja, prerade, proizvodnje i distribucije hrane sprovode sve propisane postupke kojim se obezbjeđuje da na tržište odnosno do krajnjeg potrošača dođe samo bezbjedan proizvod, propisno upakovan i označen. Kontrolisano je i porijeklo/sledljivost hrane, rokovi upotrebe i opšta senzorna svojstva hrane zatečene u prometu, zahtjevi za označavanje/informisanje potrošača o hrani i dr. Vršena je redovna planirana kontrola objekata za proizvodnju hrane i objekata za skladištenje i prodaju na veliko hrane, uključujući i kontrolu transporta hrane koja zahtijeva temperaturni režim čuvanja i transporta.

U unutrašnjoj kontroli u izvještajnom periodu izvršen je nadzor u 325 objekata u kojima se obavlja poslovanje hranom.

U kontrolisanim objektima utvrđeno je 63 nepravilnosti koje se odnosile neodržavanje higijene uređaja, prostorija, opreme; nehigijensko rukovanje hranom tokom obrade i čuvanja hrane, zatečenu hranu u prometu isteklog roka upotrebe i sl.

Zbog utvrđenih nepravilnosti u unutrašnjoj kontroli, inspektori su preduzeli 55 upravne mjere i to:

- 25 rješenja o otklanjanju infrastrukturnih neusaglašenosti u određenom roku;
- 10 rješenja o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti obrade i pripreme hrane do otklanjanja nepravilnosti;
- 1 rješenje o stavljanju van prometa i uništavanju nebezbedne hrane;
- 71 ukaz o otklanjanju nedostataka manjeg rizika za čije otklanjanje je potrebno kratko vrijeme;
- 15 izrečenih prekršajnih naloga (4.080 eura);

U izvještajnom periodu izvršeno je 29 kontrola izvršenja mjera naloženih u prethodnom periodu.

Kontrola pri uvozu hrane i materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom

U februaru mjesecu 2019. godine, po zahtjevu subjekata u poslovanju hranom, izvršen je pregled 813 uvezene pošiljke hrane neživotinjskog porijekla i 294 pošiljke predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom.

Pregledom je utvrđivana validnost i ispravnost prateće propisane dokumentacije (dokumentacijski pregled), izvršen je pregled sadržaja pošiljki, oznaka, pakovanja, količina, uključujući i provjeru temperaturnih lista tokom prevoza hrane (identifikacioni pregled), zatim

fizički pregled tj. provjera hrane organoleptičkim pregledom i uzimanjem uzoraka za laboratorijsko ispitivanje radi provjere ispunjenost propisanih zahtjeva bezbjednosti i kvaliteta.

Od ukupnog broja pregledanih pošiljki hrane iz uvoza, za laboratorijska ispitivanja propisanih zahtjeva bezbjednosti (mikrobiologija, kontaminanti, rezidue pesticida, radioaktivnost), uzeto je 414 uzoraka hrane, a od pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom uzeto je 72 uzorka.

Laboratorijski je ispitano 50,9% pošiljki hrane iz uvoza i 24,5 % pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom.

Nakon izvršenih pregleda i utvrđivanja usaglašenosti proizvoda sa propisanim zahtjevima inspektori za hranu su donijeli 807 rješenja o odobravanju uvoza i stavljanju u promet bezbjednih pošiljki hrane i 294 rješenja o stavljanju u promet pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt s hranom.

Nebezbedne/odbijene pošiljke hrane neživotinjskog porijekla

Tokom februara mjeseca od ukupnog broja pregledanih pošiljki iz uvoza, hrane neživotinjskog porijekla u nadležnosti inspekcije za hranu, zbog utvrđenih neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima bezbjednosti **zabranjen je uvoz i stavljanje u slobodan promet 6 pošiljki hrane u ukupnoj količini od 11.254 kg** zbog utvrđivanja neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima u odnosu na sadržaj aditiva. Na zahtjev uvoznika pošiljke su vraćene inoisporučiocima.

NEUSAGLAŠENI PROIZVODI U FEBRUARU 2019.						
Br	Proizvod	Količina kg	Neusaglašenost	Namjena	MDK	MDK
					nađena mg/kg - ppm	dozvoljena
1	Feferoni	840	Konzervans	Sumpor-dioksid; Benzoeva kiselina; Sorbinska kiselina;	95 273 61	Ne smije biti
2	Feferoni	3704	Konzervans	Sumpor-dioksid; Benzoeva kiselina; Sorbinska kiselina;	46 247 14	Ne smije biti
3	Feferoni	1028	Konzervans	Sumpor-dioksid; Benzoeva kiselina;	82 315	Ne smije biti
4	Miješana salata	1542	Konzervans	Sumpor-dioksid; Benzoeva kiselina;	37 125	Ne smije biti
5	Šampinjoni	1056	Konzervans	Sumpor-dioksid	220	Ne smije biti
6	Crvena paparika	3084	Konzervans	Sumpor-dioksid; Benzoeva kiselina;	80 222	Ne smije biti
ukupno kg		11254				

Postupanje po inicijativama

U februaru mjesecu Inspekciji za hranu je podnijeto 11 inicijativa/prijava (odgovoran.me, pisane i telefonske prijave) koje su se odnosile na proizvode isteklog roka upotrebe, izmijenjenu boju i miris određene hrane. Po svakoj zaprimljenoj inicijativi izvršen je pregled, a o preduzetim mjerama i radnjama obaviješteni su podnosioci inicijativa koji su ostavili svoje podatke (mejl, adresu, telefon).

VETERINARSKA INSPEKCIJA

Unutrašnja kontrola

Veterinarski inspektori su u februaru mjesecu vršili inspekcijski nadzor nad radom veterinarskih ambulanti, kontrolu zaštite dobrobiti životinja u objektima za držanje i uzgoj životinja, kontrolu identifikacije i registracije životinja, kontrolu prometa životinja i kontrolu nad sprovođenjem mjera iz Programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja.

Cilj kontrola je bio provjeriti stepen ispunjenosti propisanih zahtjeva u oblastima nadzora kao i u odnosu na utvrđene nepravilnosti preduzeti srazmjerne upravne mjere i radnje.

U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 1131 pregled. U unutrašnjoj kontroli izvršeno je ukupno 223 pregleda. Kontrole su sprovedene u oblasti zaštite dobrobiti životinja – ukupno 48, 4 kontrola rada veterinarskih ambulanti i kontrola upotrebe veterinarskih lijekova, 6 kontrola u oblasti zdravlja životinja koje obuhvataju mjere po monitoringu određenih zaraznih bolesti životinja i zoonoza; zatim postupanja po prijavi sumnje odnosno potvrđenih slučajeva bolesti – mjere za spriječavanje širenja i iskorijenjivanja zaraznih bolesti životinja i zoonoza, sa preduzimanjem propisanih mjera, donijeto je 5 rješenja o opservaciji pasa i mačaka na opasnu zaraznu bolest bjesnilo po prijavi epidemiološke službe nadležnih zdravstvenih ustanova o ujedu pasa i mačaka, izvršeno 20 kontrolnih pregleda nakon naloženih mjera i radnji, 6 kontrola rada na stocnim pijacama i 7 kontrola po inicijativama i prijavama građana, NVO i drugih kao i kontrole sprovođenja mjera iz programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja.

Nakon sprovedenih pregleda, inspektori su preduzeli upravne mjere i radnje:

- 2 ukaza o otklanjanju nepravilnosti;
- 3 rješenja sa mjerama za suzbijanje i iskorijenjivanje zaraznih bolesti životinja;
- izdato 5 rješenja o opservaciji pasa i mačaka radi isključivanja sumnje na bjesnilo.

Tokom februara, veterinarski inspektori su vršili, u skladu sa radnim nalogom, kontrolu proizvodnje i prometa hrane u unutrašnjem prometu u registrovanim i odobrenim objektima i uzimanje uzoraka po Programu monitoringa rezidua, monitoringa listerije, mikrobioloskih kriterijuma u hrani i hrani za životinje, monitoring kontaminenata i monitoring pesticida.

Spoljnotrgovinski promet (uvoz, tranzit, izvoz živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla)

Granična veterinarska inspekcija je u februaru 2019. godine vršila pregled živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla pri uvozu u Crnu Goru na sledećim graničnim inspekcijским mjestima: Luka Bar, Aerodrom Podgorica, Božaj, Debeli Brijeg, Ilino Brdo, Dobrakovo i željeznička stanica Bijelo Polje, Kula, Dračenovac, 2 puta nedeljno, za uvoz životinja, i Ranče, takođe 2 puta nedeljno, za uvoz hrane za životinje koja podliježe veterinarskoj kontroli.

U izvještajnom periodu izvršen je pregled 908 pošiljki koje podliježu veterinarskom pregledu namjenjenih uvozu, tranzitu ili izvozu.

Pri uvozu, izvršen je pregled 711 pošiljki živih životinja, hrane životinjskog porijekla i proizvoda životinjskog porijekla. i pošiljki živih životinja.

Pošiljke živih životinja namjenjenih daljem uzgoju su upućene u karantin, radi ispitivanja zdravstvenog stanja, prije puštanja u slobodan promet.

Izdato je 708 rješenja o stavljanju u slobodan promet.

Pregled svake, pojedinačne pošiljke, obuhvatao je sledeće:

- pregled dokumentacije tj. komercijalnih dokumenata, po potrebi i drugih dokumenata koji prate pošiljku;
- identifikacioni pregled tj. provjeru da sertifikati ili drugi dokumenti koji prate pošiljku odgovaraju oznakama i sadržaju pošiljke; i
- fizički pregled tj. provjera same hrane, uključujući provjeru prevoznog sredstva, pakovanja, označavanja i temperature, uzimanje uzoraka za laboratorijsko ispitivanje i ostale potrebne provjere kako bi se potvrdila ispunjenost zahtjeva utvrđenih propisima o bezbjednosti hrane.

Od ukupnog broja pregledanih pošiljki hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje iz uvoza, za laboratorijska ispitivanja propisanih zahtjeva bezbjednosti (mikrobiologija, kontaminanti, rezidue pesticida, radioaktivnost, kvalitet), uzeto je 167 uzoraka. Laboratorijski je ispitano 23,6% pošiljki iz uvoza, i to: 702 pošiljke hrane životinjskog porijekla i 6 pošiljki hrane za životinje.

Takođe je vršena i provjere zdravstvenog statusa uvezenih životinja tokom trajanja karantina na određene bolesti koje se tom vrstom životinja mogu unijeti u Crnu Goru, a u skladu sa propisima.

Nebezbjedne/odbijene pošiljke hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje iz uvoza

U februaru mjesecu izvršen je povraćaj 3 pošiljke koje podliježu graničnoj veterinarskoj kontroli, ukupne težine 21.598,89 kg, i to:

- 7.715 kg svježeg goveđeg mesa zbog neadekvatnih uslova transporta;
- 12.317,17kg proizvoda od mesa zbog neusklađenosti podataka o hrani sa propisanim zahtjevima i
- 1.566,72 kg proizvoda ribarstva zbog neusklađenosti podataka o hrani sa propisanim zahtjevima.

Kontrola provoza (tranzit) živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla

Za pošiljke u tranzitu preko teritorije Crne Gore, na ulaznim graničnim inspekcijским mjestima izvršen je dokumentacijski pregled za ukupno 153 pošiljke živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla, za koje su izdata rješenja o dozvoli tranzita preko teritorije Crne Gore (153 rješenja).

Kontrola izvoza živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla

Tokom februara izvršen je pregled i izdato je ukupno 44 sertifikata za pošiljke životinjskog porijekla namjenjenih izvozu i za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca.

Postupanje po inicijativama

U februaru mjesecu veterinarskoj inspekciji je podneseno 7 inicijativa/prijava koje su se, u najvećoj mjeri, odnosile na prijavu nepoštovanja propisa o načinu držanja i postupanja sa životinja. Po svakoj inicijativi izvršen je pregled, a o preduzetim mjerama i radnjama obaviješteni su podnosioci inicijativa za koje su posjedovani potrebni podaci (mejl, adresa).

FITOSANITARNA INSPEKCIJA

Unutrašnja kontrola

Fitosanitarni inspektori su u februaru vršili inspekcijски nadzor zdravstvene zaštite bilja, nadzor u objektima za proizvodnju i promet sjemenskog i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, u objektima za promet sredstava za ishranu i zaštitu bilja na veliko i malo, kao i upotrebu pesticida i đubriva na poljoprivrednim gazdinstvima upisanim u registar.

Cilj kontrola je provjera stepena ispunjenosti propisanih zahtjeva u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite bilja, sjemena i sadnog materijala, sredstava za zaštitu i ishranu bilja, bezbjednosti hrane i drugih zakona iz nadležnosti ove inspekcije.

U izvještajnom periodu su nastavljene kontrole u oblasti bezbjednosti hrane odnosno rezidua pesticida i drugih kontaminenata. Vršena je kontrola zdravstvenog stanja bilja, kontrola kvaliteta, sertifikacije i zdravstvenog stanja sjemenskog i sadnog materijala, kontrola propisanih uslova za rasadnike, kontrola objekata za promet pesticida i đubriva u pogledu ispunjenosti propisanih uslova, kontrola registrovanih sredstava za zaštitu i ishranu bilja, kvaliteta sjemena i sadnog materijala u prometu, kao i uslova u objektima za njihovo skladištenje i čuvanje.

U izvještajnom periodu u unutrašnjoj kontroli izvršeno je ukupno 102 inspekcijska pregleda i to: 47 redovnih, 7 po inicijativi i 48 kontrolnih inspekcijskih pregleda.

Broj inspekcijskih pregleda na osnovu je izvršen, kako slijedi, na osnovu:

- zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja: 67 pregleda;
- zakona o sredstvima za ishranu i zaštitu bilja: 13 pregleda,
- zakona o sjemenskom i sadnom materijalu: 22 pregleda tokom kojih je uzeto 8 uzoraka.

Zbog utvrđenih nepravilnosti inspektori su preduzeli upravne mjere i radnje, u skladu sa principom srazmjernosti, kojima se obezbjeđuje eliminisanje rizika i postiže efekat i to:

- 3 rješenja o stavljanju robe van prometa i
- 2 rješenja za otklanjanje nepravilnosti manjeg rizika za čije otklanjanje je potrebno kraće vrijeme.

U izvještajnom periodu u primorskim opštinama nastavilo se sa sprovođenjem fitosanitarnih mjera i po posebnom akcionom planu i u februaru je uništeno 38 palmi na teritoriji opština Budva, Tivat i Bar.

Kontrolisani su izvještaji o izvršenim hemijskim tretiranjima palmi i nastavljeno je sa fitosanitarnom mjerom uništavanja palmi.

Apelujemo na sve držaoce bilja čije palme pokazuju simptome napada da bez odlaganja sprovedu mjeru uništavanja palmi!

Kontrola uvoza

Fitosanitarni inspektori su u februaru vršili kontrolu uvoza hrane biljnog porijekla (voće, povrće, žitarice i ostala hrana biljnog porijekla koja je podvrgnuta jednostavnom procesu prerade mljevenjem, sušenjem i sl.), hrane neživotinjskog porijekla koja podliježe pojačanim službenim kontrolama na mjestima unošenja i hrane za životinje biljnog porijekla, sjemena i sadnog materijala, sredstava za zaštitu i ishranu bilja, kao i bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom sa aspekta zdravstvene zaštite.

Fitosanitarna inspekcija je u februaru izvršila pregled ukupno 1430 pošiljki (uvoz/izvoz) i to: 1111 pošiljki pri uvozu, 53 pošiljke u provozu, 40 pošiljki za reexport, 200 pošiljki za izvoz i 22 ovjere carinskih deklaracija.

Izdato je 1 rješenja o zabrani uvoza pošiljki i 3 o uništenju pošiljke.

Ukupno je uzeto 249 uzoraka od čega je za 1 uzorak laboratorijski utvrđeno da ne odgovara propisanim zahtjevima.

U februaru mjesecu, ukupno je uzorkovano 22,4 % pošiljki iz uvoza.

Nebezbjedne/odbijene pošiljke

Zbog utvrđenih neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima **zabranjen je uvoz: 1 pošiljke mladog luka težine 278kg, a uništeno je: 1 pošiljka sadnog materijala vinove loze u količini od 100 kom, 1 pošiljka bijelog luka u količini od 11.770 kg i 1 pošiljka banane u količini od 20.080 kg.**

NEUSAGLAŠENI PROIZVODI U FEBRUARU 2019.						
Br.	Proizvod	Količina (kg)	Neusaglašenost	Razlog	MDK utvrđena	MDK propisana
1.	sadnice vinove loze	100 kom	neispunjeni propisani zahtjevi	PCR analiza	/	/
2.	bijeli luk	11.770	kvalitet	kvalitet	/	/
3.	banane	20.280	kvalitet	kvalitet	/	/
4.	mladi luk	274	rezidue pesticida	chlorpyrifos	0.18±0.05	0.05
ukupno kg		32.324				

Kontrola izvoza

Fitosanitarna inspekcija je pri izvozu izvršila pregled 240 pošiljki i izdala: 200 fitosertifikata za izvoz: mimoze, duvana, pečuraka (suvi vrganj), ljekovitog bilja: žalfija; rezane drvene građe i hrane za životinje i 40 fitosertifikata za reexport.